

**Öppningsceremoni
Kommittén för branschvis social dialog
i sjukhussektorn**

20 september 2006

Bedford Hotel, Rue du midi, 135
(Galileo – 8:e våningen)

14.30

Bryssel

Anförande av
Nikolaus G. van der Pas
Generaldirektör
GD "Sysselsättning, sociala frågor, lika möjligheter"

Europeiska kommissionen

Mina damer och herrar

Jag är mycket glad över att öppna det första mötet i den **33:e kommittén för branschspecifik social dialog**, som era europeiska arbetsmarknadsorganisationer, EPSU och HOSPEEM, har beslutat att inrätta för **sjukhussektorn** i Europa.

Ni tar idag ett **stort kvalitativt steg** i era relationer, eftersom er kommitté för social dialog – vid sidan av samrådsförfaranden – syftar till att inrätta ett forum för helt självständiga avtalsförhandlingar.

Ert initiativ förutsätter en **vilja** att verkligen **bidra** till den sociala dialogen, som är en viktig dimension av vår europeiska sociala modell. Den sociala dialogen är parternas **verktyg** för att inrätta ett socialt Europa.

Partnerskapet har erkänts som ett europeiskt gemensamt värde. Enligt slutsatserna från Europeiska rådet i Barcelona 2002 grundas den europeiska sociala modellen på fyra pelare, varav en är dialogen mellan arbetsmarknadens parter. Och nyligen, i Hampton Court, betonades partnerskapets betydelse. I våra diskussioner med kandidatländerna betraktas den sociala dialogen som en del av **gemenskapens regelverk**.

Fördraget ger partnerskapet mellan arbetsmarknadsorganisationerna **en särställning**. I artiklarna **138** och **139** åläggs kommissionen att främja den sociala dialogen. Arbetsmarknadens parter har rätt till samråd, i ett tidigt skede, om alla initiativ som berör det sociala området. Ett avtal mellan arbetsmarknadens parter kan, om de så begär, genomföras med ett rådsbeslut.

Att aktivt delta i en social dialog är därför att ta i besittning det utrymme för avtal som finns i fördraget, och använda detta verktyg för att på ett konkret sätt bidra till Europa-bygget. Att delta i den europeiska dialogen är att dra nytta av ett unikt forum för idédebatt. Det är också ett tillfälle att delta i den europeiska beslutsprocessen genom att anta gemensamma texter.

Med tanke på de **utmaningar** som sjukhussektorn står inför, var det nödväntigt att inrätta en social dialog. Den möjliggör ett utbyte er emellan samt lämnar rum för idéer och initiativ på er nivå.

Arbetsmarknadens parter vet bäst hur verkligheten ser ut och kan bemöta farhågor som uttrycks på arbetsplatserna, genom att föreslå **originella och avpassade lösningar**.

De europeiska parterna står bakom många **olika typer** av texter och åtaganden, som sträcker sig från avtal som omvandlats till europeiska direktiv, till "självständiga" avtal där parterna har ansvaret för genomförandet i medlemsstaterna, via rekommendationer, riktlinjer, uppförandekoder, gemensamma yttranden och uttalanden.

Nyligen tog parterna initiativet till branschövergripande **självständiga avtal** om **distansarbete** och **stress på arbetsplatsen**. Ett branschspecifikt avtal har ingåtts i jordbrukssektorn om skydd mot **belastningsbesvär**. De pågående förhandlingarna om temat **våld på arbetsplatsen** kommer troligen att avslutas inom en snar framtid.

Vi var närvarande den 25 april när det första "mångsektoriella" självständiga industriavtalet undertecknades av 4 europeiska arbetsmarknadsorganisationer och 13 yrkesorganisationer representativa inom respektive bransch. Avtalet syftar till att minska arbetstagares exponering för kristallin kiseldioxid (kvarts) som kan leda till asbestos.

Dessa exempel visar hur många olika instrument som står till buds i den europeiska sociala dialogen, som är ett erkänt verktyg för **gott politiskt styre**.

Er sektor skiljer sig från andra branscher.

Den har ett direkt samband med **hälso- och sjukvård**, en grundläggande mänsklig rättighet enligt **stadgan för grundläggande rättigheter**, som stipulerar att: "*Var och en har rätt till tillgång till förebyggande hälsovård och till medicinsk vård*".

I enlighet med detta och artikel **152 i fördraget**, skall kommissionen säkerställa en hög hälso-skyddsnivå vid utformning och genomförande av all ain politik.

Den europeiska sociala dialogen i sjukhussektorn måste självklart bidra till att förverkliga dessa mål.

De europeiska sjukhusen kommer att ställas inför stora **utmaningar** under de kommande åren. Dessa kommer drastiskt och varaktigt att omvandla samtliga anställdas arbetsvillkor och arbetsorganisation: läkare, sjuksköterskor, undersköterskor, kirurger och specialister. Förändringarna kräver att man ovillkorligen reflekterar över **personalförvaltning, rekryteringspolitik**, system för **vidareutbildning** och arbetsrytm.

För det första påverkas er sektor av att den europeiska befolkningen blir allt äldre på grund av lägre födelsetal och längre förväntad livslängd. År 2020 kommer det att finnas 40% fler personer över 75 år i förhållande till år 1990. Denna utveckling medför en avsevärt större **efterfrågan på hälso- och sjukvård** och innebär att sjukhusens organisation måste förändras.

Det är en utveckling som kräver att mer specialiserad vårdpersonal rekryteras, och detta i en situation som utmärks av brist på kompetens.

Samtidigt har kommissionen inom ramen för **Lissabonstrategin** betonat att det är oerhört viktigt att människor lever längre med god hälsa, för att kunna uppmuntra medborgarna att arbeta längre. Det är därför nödvändigt att hälso- och sjukvårdssektorn deltar i en samordnad politik för **aktivt åldrande**.

Utvecklingen av medicinsk teknik, bland annat datateknik, robotteknik, ny teknik för att ställa diagnos, genteknik, nanoteknik, distansmedicin, produktion av nya läkemedel, odling av vävnader och reservorgan innebär att **allt mer kvalificerad personal** måste rekryteras och **få livslång utbildning**.

Den är en situation som innebär en väldig utmaning, framförallt för sjukhusen i vissa nya medlemsstater.

Dessutom medför utvecklingen av tjänster i hemmet att **nya aktörer** i er sektor, och de kan eventuellt ha en annan syn på "tjänster av allmänintresse". Det är er uppgift att se till att synen på vårdens **tillgänglighet, kvalitet** och **varaktighet** består.

Sjukhussektorn är med all säkerhet en av de sektorer där **arbetstagarnas rörlighet** ökar snabbast.

Arbetstagarnas rörlighet innebär att **alla aktörer måste reflektera över** hur man i förväg planerar anställningar, gränsöverskridande rekrytering, smidiga förändringar av arbetsmarknaden, livslång utbildning, begreppet **flexicurity**...

Denna rörlighet kan, vid sidan av kompetens och personalbehov, **kopplas till "patienters rörlighet"**, ett fenomen kring vilket Europeiska kommissionen nyligen inledde ett **offentligt samråd** den 5 september 2006 i syfte att skapa en gemenskapsram för vårdtjänster.

Domstolen anser att patienter enligt gemenskapsrätten har rätt till **gränsöverskridande vårdtjänster**.

Sjukhusanställdas arbetsmiljö måste även fortsättningsvis vara en ständig prioritering, eftersom de alltid är utsatta för olika typer av smitta. Europeiska kommissionen kommer att lansera ett samråd med arbetsmarknadens parter (artikel 138) på det här området angående säker hantering av sprutor. Vi väntar på era bidrag gällande denna fråga.

Slutligen, mer än i alla andra sektorer, **är arbetsstämningen** som råder mellan arbetsgivare och anställda ytterst viktig. Sjukhus kan bara behandla patienter om **klimatet är förtroendeingivande**. Den sociala dialogen måste bidra till att utveckla arbetsrelationer som grundas på parternas **ömsesidiga förtroende**.

Era europeiska organisationer befinner sig idag i en situation då de tillsammans kan ta upp alla dessa problem. Europeiska kommissionen har kontrollerat både er **representativitet** och er **kapacitet** att förhandla och underteckna avtal på europeisk nivå.

Under detta möte kommer ni att anta **ert första arbetsprogram** som täcker de flesta av de frågor som jag har nämnt, utan att vara någon uttömmande förteckning. Denna första "färdplan" ger redan en bild av hur viktiga frågor som väntar er.

Jag kan därför bara uppmuntra er att inom ramen för er kommitté använda detta fantastiska verktyg, den sociala dialogen, för att följa er sektors utveckling och omvandlingar.

Jag tackar för ert engagemang och önskar er lycka till med ert framtida arbete.